

Tallinna

Polütehnik

TALLINNA POLÜTEHNILISE INSTITUUDI PARTEIORGANISATSIONI, DIREKTSIOONI, ELKNU KOMITEE JA AMETIÜHINGUKOMITEE HÄALEKANDJA

Nr. 5 (48) Teisipäeval, 6. märtsil 1951. a. III aastakäik

Olgu tervitatud 8. märts — rahvusvaheline naistepäev!

8. märts, rahvusvaheline naistepäev, on kõigil maadel rahu, demokraatia ja sotsialismi eest võitlevate naiste jõudude suureks ülevaatuse päevaks.

Tänavu tähistatakse rahvusvahelist naistepäeva demokraatlike jõudude üha kasvava ja tugevneva võitluse olukorras imperialistlike reaktsionäärude, uue sõja õhutajate vastu. Selles võimsas rahukaitselise liikumises astuvad kogu maailma demokraatlikud naised aktiivselt välja kõigi rahvaste vabaduse ja sõltumatus eest. Esma-kordseid inimkonna ajaloo tekkis viie aasta eest massiline rahvusvaheline naiste organisatsioon — Rahvusvaheline Naiste Demokraatlik Föderatsioon — kuhu kuulub 90 miljonit naisdemokraati. Need kümned miljonid naised on töötanud väsimatult võidelda kindla rahu kindlustamise eest kogu maailmas, inimkonna päästmiseks barbaarsest hävitamisest, millele valmistuvad praegu imperialistlikud agressorid.

Nõukogude Liidu naised sammuvad avangardis maailma eesrindlike naiste võitluses reaktsiooni mustade jõudude vastu. Lühikesel ajajooksul on meie maa jõudnud kapitalistlikust maailmast ette terve ajaloolise ajastu võrra. Koos sotsialismi üleshitamisega meie maal kasvab ka nõukogude naine. Ei ole säärast sotsialistliku ülesehitustöö ala, sellist tööala, kus naised ei oleks saavutanud silmapaistvat edu, kus nende saavutused ei oleks leidnud nõukogude rahva, Nõukogude valitsuse ja bolševike partei tunnustust ja kus neile poleks järgnenud miljonid meie maa töötajad. Meie maal on võrsunud arvukas uut tüüpi naiste põlvkond, kes on teadlikud oma suurest osast nõukogude ühiskonnas, kes on omandanud kõrge kultuuri, on oma kodumaal tulihingelised patrioodid.

Nõukogude Liidule on pööratud kõigi rõhutatud rahvaste pilgud. Võrdõiguslikkus ja vabadus, mida kasutavad Nõukogude Liidu naised, on kapitalistlike ja koloniaalmaade naistele üllaks eesmärgiks. 8. märts, rahvusvaheline naistepäev, kujuneb uueks võimsaks demonstratsiooniks, mis näitab maailma eesrindlike naiste vankumatut otsustavust kaitsa rahuühitust, halastamatult paljastada uue sõja õhutajaid, tugevdada oma ridade ühtsust võitluses rahu, demokraatia ja sotsialismi eest.

KAKS MAAILMA

Seoses ülemaailmse rahvusvahelise naistepäevaga, meenuvad mulle arvukad vestlused minu ja mu ema kauaaegse tuttava ühe kuuekümnepäevase naise vahel.

Jutustuste mõjul mõõduvad mu silme eest üksteise järele pildid tema lapsepõlvest.

Juba noorukese tütarlapsena oli ta sunnitud jätkama ülestõus õppimisest ja hakkama teenima vabrikus, et pidada ülal end ja oma vanemaid, kelle jaoks ei leidunud enam tööd. Töö oli liiga raske ja päev pikk noorele tütarlapsel. Palga maksmine ei toonud sellele leevendust, sest alul sai ta väiksemat tasu, kuna oli noor; hiljem sai ta ligi poole vähem tasu, sest et oli abinaine, kuigi tegi meestega samavõrdset tööd.

Peaaegu uskumatu tundus tema jutustus sellest, kuidas direktorid ja tööandjad valisid naise tööle välimuse järgi, kuidas mõnikord 25-aastane naine

oli juba liig vana töölevõtmiseks; kuidas vallandati naised, kes ei tahtnud saada ülbete ja isekate tööandjate mängukanniks.

See ei olnud ainult tema, vaid suurema osa temataoliste elukäik, mis kerkis mu ette süngel filmina...

Rohkem kui elada mälestustes, meeldib minu vestluskaaslasele kuulata minu tegevusest ja tööst. Ta on huvitatud katsetest laboratooriumis (olgu, et pole iial oma jalaga sellesse astunud), on huvitatud tütarlaste tegevusest ametiühingu ja komsomoli organisatsioonis. Tema huvitab, milline töö ja perspektiivid ootavad mind kooli lõpetanud. Ja ma saan aru, et ta tahaks olla ühes minu nuga noor ajal, mil naisel on piiramatud võimalused töötada üksikõik millisel alal, võtta osa ka maa majanduslikust ja poliitilisest juhtimisest.

E. HARDUVA (K-102)

SAMM EDASI KOMMUNISMILE

28. veebruaril sai kogu maailm teada Nõukogudemaa uuest järjekordsest edusammust rahvamajanduse arendamise teel kommunismi suunas, — tehti teatavaks NSVL Ministrite Nõukogu ja ÜK(b)P Keskkomitee otsus toidu-laiatarbekaupade hindade alandamisest.

1. märtsi pärastlõunal kogunesid TPI õppejõud, teenistujad ja üliõpilased suurde auditooriumi miitingule, et avaldada oma tänu parteile ja valitsusele selle hoolitsuse eest. Miitingu avas TPI a/u komitee nimel Stalini nim. stipendiaat H. Aruküla. Ta meenutab, et meie maa juba mit-

mendat aastat järjest astub sammu edasi hindade alandamisel.

Sõna võtab mäeosakonna III k. üliõp. A. Siim. „See ei ole see tee, mida mööda sammuvad kapitalistlikud riigid, kes teevad kõik oma relvastuse suurendamiseks“, ütles ta. „Suur tänu parteile ja valitsusele hoolitsuse eest tööraha vastu!“ ütles masinaehituse II k. üliõp. K. Mäets. Raamatukogu teenistuja L. Talvet kirjeldab piltlikult seda suurt tähtsust, mis on uuel hindade alandamisel töötavale naisele.

Üleval meeleolus valgub TPI pere laiali, — igati, tagasi oma tööle.

RÕÖMU JA ÜKSMEELE DEMONSTRATSIOON

Seltsimees Stalin on meie saadik!

Tulvil rõõmu sellest teadmise kogunesime 27. veebruaril Balti jaama juurde, et rivistuda osavõtuks pealtnäha töötajate rõõmumiitingust rahvaste juhi ja rahu lipukandja suure Stalini üksmeele valimise puhul Eesti NSV Ülemnõukogu saadikuks.

Täis eelvust liikus meie kollektiiv Võiduväljakule.

Miitingul sõnavõtjad väljendasid kogu eesti rahva õnne ja rõõmu seltsimees Stalini valimise puhul ning kutsusid üles uutele võitlustele ja võitudele, et väärida au omaid seilist saadikut, nagu seda on kogu maailma töötava rahva ja progressi juht. Suure vaimustusega tervitasime ka meie, TPI kollektiiv, 100 000-lise miitingust osavõtjate pere hulgas sõnavõtte ja seltsimees Stalinile saadetavat tervituskirja.

Stalin tegi meile, noorsoole ülesandeks õppida, vallutada „teaduseks nimetatav kindlus“.

Seltsimees Stalin, meie vallutame teaduste kindluse ja astume väärikate kommunismi ehitajate-na, nõukogude inseneridena sadadesse miljonitesse ulatuvasse uue ühiskonna loojate armeesse!

Miiting on lõppenud, kuid see mõte jääb töötusena helisema

meie üliõpilaste teadvusse ja meie teame, et me täidame selle.

Meie õigustame oma tööga selle hoolitsuse, millega on meid ümbritsenud nõukogude valitsus ja bolševike partei suure Stalini juhtimisel.

K. Möller (MS-42)

TPI-lasi miitingul

Foto E. Viljarand

NAINE-EHITAJA

Nõukogude korra kehtestamisega Eestis muutus eesti naiste olukord võrreldes endisega tunduvalt paremaks.

TPI-s omandavad naisüliõpilased nüüd teiste tehniliste teaduste kõrval ka ehitusinseneri või arhitektikutse, mis varem loeti meeste ainuõiguseks. Et naised end ka sel alal õigustavad, seda tõestab instituudi lõpetanute juba praktiline töö. Vabariiklikus projekteerimisbüroos „Estonprojekt“, töötab praegu rida noori nais-arhitekte, kes mõeldudud õppeaastal lõpetasid instituudi.

Siin aitavad naisarhitektid kogu oma jõuga kaasa nõukogude inimeste elutaseme tõstmiseks,

projekteeritakse ökonomiseid, mugavaid ja nägusaid elamuüliõpilastele.

Hiljuti lõpetasid arhitektid Silvi Luik ja Aino Orm Narva Kreenholmi majade projektide ümbertöötamise. Järgnevalt asub S. Luik ETKVL Masinaehitusehase administratiivhoone projekti parandamisele.

Sm-te T. Kirikali ja L. Vulpi ühistööna valmis Antsla kultuurimaja projekt.

Seoses meie maa põllumajanduse ümberkujundamisega sotsialistlikuks suupõllumajapidamiseks, on arhitektidel suur ja vastutusrikas töö kolhooside planeerimisel. Sellel, arhitektuurile varem tundmatul erihar-

gul, töötab samuti naisarhitektie. Tubliit täidab oma ülesandeid kolhooside projekteerimise alal Helga Liiva, kes töötab Pärnu linna paararhitekti büroos.

Tartus on tunnustuse teeninud Ines Oit. Tema iseseisvaks tööks on Tartu keskvaljakuäärsete hoonete arhitektuurne kujundamine.

Instituudi lõpetanud naisüliõpilastele on avatud tee ka teaduslikule tööle. Sm. A. Alumäe omandas instituudis ehitusinseneri kutse ja töötab praegu ENSV Teaduste Akadeemias noorema teadusliku kaastöötajana.

Praegu õppivad ehitusteaduskonna naisüliõpilasi ootab ees avar tööpõlv.

Iga ehitusteaduskonna naisüliõpilane peab juba õppetöös näitama, et ta on homme ehitaja, arhitekt ja igal sammul püüdnud vastutustundega kasutada neid õigusi, mida andis nõukogude võim töötavale naisele.

I. MARDI (A-102)

Õpime meestega võidu

Nõukogude Laidus on naisinseeneride ja tehnikute arv lühikesel ajajooksul 40-kordistunud. TPI-s pole sellist teaduskonda, kus ei leiduks naisüliõpilasi. Koos meestega on nad asunud vallutama tehnikat selleks, et anda kodumaale praeguses üha kasvavas ja tugevnevas võitluses olukorras imperialistliku reaktsiooni, uue sõja õhutajate vastu oma parima. TPI naisüliõpilased teavad, et iga üksiku üliõpilase ennastalgav nii õppe- kui ka ühiskondlik töö aitab kaasa rahuleeri kindlustamisele.

J. Soomuste (ME-43)

NÕUKOGUDE NAINE — ELU JUHTIJA

Üheks nõukogude võimu suureks eeliseks on naiste ühedõiguse kehtestamine meestega — mis on suure ühiskondliku jõu loomine. Mõistes „nõukogude inimene“ on kadunud jaotus mees ja naine; nõukogude inimene — see on oma elu täisõiguslik peremees, on elu juhtija ja edasiviija.

Nõukogude naiste suured töösaavutused, nende aktiivne osavõtt ühiskondlikust elust on inustavaks eeskujuks kogu maailma progressiivsetele naistele, kes võitlevad ühise eesmärgi eest — rahu eest kogu maailmas.

Alles nõukogude võim astus ka selle progressiivse sammu, et ta kõrvaldas kõik piirid kõrgema hariduse omandamisel naistele. Meie kõrgemates koolides õppijatest on umbes 40 prots. naisüliõpilased.

MEIE JÕUKUSE KASV

Suure rõõmuga kuulasime ja lugesime partei ja valitsuse otsust toidu- ja tööstuskaupade jaemüügihindade järjekorset alandamise kohta. See otsus on meie nõukogude valitsuse ja bolševike partei väsimatu hoolitsuse väljendiks meie töötajaskonna huvid eest.

Meile, üliõpilastele, on see uus samm töötajate materiaalse heaolu tõusu poole eriti rõõmustav. Tähelepanu ju hindade alandamine seda, et meie riiklik stipendium suureneb 10–15 prots. võrra.

Selline järjekindel reaalpalga tõstmise ja hindade alandamise tendents on iseloomulik ainult nõukogude korrale, kuna temale on töötavate rahvahulkade huvid lähedased ja omased. Aasta-aastalt paraneb nõukogude inimeste elujärg. Seejuures ei tule unustada, et peagu kõigis Lääne-Euroopa mais on suur osa mitmesuguseid tarbekaupu veel senini normeeritud kaardisüsteemi alusel ning hinnad sealsel mustal turul ei näita mingit tendentsi langemiseks, vaid vastupidi, sest kus tehakse kahureid — seal peab rahvas nälgima!

Partei ja valitsuse järjekordne otsus tähistab meie elus uut sammu edasi, uut sammu kommunismi poole.

V. BEEKMAN (K-62)

Välimispäev meie valimisjaoskonnas

25. veebruaril nõukogude rahvad demonstreerisid uuesti kogu maailmale oma kõige tihedamat koondumist bolševike partei ja suure Stalini ümber, oma vankumatut otsust sammuda kindlalt kommunismile, seista vääramatult rahu eest võitlejate esiridades.

Sama võisime näha ka TPI šefluse all olevas valimisjaoskonnas, kus 99,71% valijaist hääletas bolševike partei ustava poja sm. Tšernikovi eest.

Juba õige varakult, kaua enne valimiste algust, kogunes valimisjaoskonna ukse taha paarisajaline inimperre, kes soovisid olla esimesed valijate hulgas, ja kui täpselt kell 6.00 avati valimisjaoskonna ukseid, siis esimestena andsid ära oma hääled ema ja poeg Ohakad, — mõlemad majavalitsuse teenistujad Kalini rajoonis. Sm. Edmund Ohakas, lastes valimisedele kasti ütles: „Ma tunnen hästi sm. Tšernikovi ja rõõmuga annan oma hääle tema eest, sest ühes temaga võitlejame relvaga käes saksa anastajate vastu“.

Valimiste päev on agitaatorile sama, mis on eksam ülikoolitöös. Kõik agitaatorid olid kohal õigel ajal.

Võrdlemisi väike töö lõpetamise ajavahe esimese ja viimase

brigaadi vahel (1 t. 10 min.) näitab kõikide brigaadide ühtlast tööd.

Parematega agitaatoriteks olid sm-d Silde ja Muru, kes lõpetasid oma töö peaaegu ühel ajal kl. 8.30 ümber. Samal ajal lõpetasid ka veel agitaatorid Ott, Moor, Uus ja Norak. Huvitav on märkida siin väike juhtum sm. Silde tööstilist. Sm. Silde valijad olid kõik esimeste hulgas, — peale ühe. Sm. Silde ootas teda valimisjaoskonnas kannatlikult. Teiste agitaatorite pärimisele, miks sm. Silde tema le koju järele ei lähe, sm. Silde rahulikult vastas, et see valija lubas tulla kl. 8.30. — Ja ta tõesti tuligi sellel kellaajal. See näitab, kui võrd hästi sm. Silde tundis oma valijaid.

Ka meie valimisjaoskonnas kujunesid valimised „meie tööliste-meie talupoegade, meie haritlaskonna tõeliseks pidupäevaks“, nagu ütles seltsimees Stalin. Ainult vabal ja tööroõmsal maal, kelle kodanikud ei tunne oma õlgadel kapitalistide ja suurmaamaneke rõhumist, terrorit ega vägivalda, võivad toimuda sellised valimised, mis on tuhat korda demokraatlikumad, kui valimised mistahes kodanlikul maal.

A. SIVADI

OLI SEE ÕIGE!

Kuidas on lugu kasvatatöö küsimustega TPI-s? Kas meie ühiskondlikud organisatsioonid lähivad kasvata üllaist eesmärkidest ja teevad jõupingutusi selleks, et kasvatada üliõpilaste keskel kollektiivsustunnet ja mõkogude patriotismi? Tundub sageli, et kommunistliku kasvatusföötöö küsimustesse suhtutakse ükskõikselt ja formaalselt.

Kujukaks näiteks sellest oli Nõukogude Armees päeva tähistamine 23. veebruaril. Ametiühingu ja komsomoli organisatsioonid otsustasid juba 1951. a. algul tähistada Nõukogude Armees aastapäeva 23. veebruaril. Nädal varem lepiti kokku ka parteiorganisatsiooniga selles, et toimub pidulik kunst ja et sellele järgneb kommunistlike isetegevuse osa. Mis aga ilmnēs hiljem? — Samal päeval, pool tundi pärast piduliku aktuse algust, pidi

toimuma ja toimuski talisparkiaadi pidulik avamine. Seega Nõukogude Armees aastapäeva aktuse läbiviimiseks jäi vaevalt pool tundi. Kui isetegevuslased pidid parajasti alustama kontsertosaga, kuulutati pidulik aktus lõpetatuks ja aktusest osavõtjad suunati spartakiaadi avamisele. Mis oli selle tagajärjek? Oli petatud esinejaid ja üliõpilasi, kes arvasid, et järgneb ka kontsertosa. — Oli aga ka üldse alahinnatud Nõukogude Armees aastapäeva tähtsust.

Kommunistlik kasvatustöö TPI-s on kõigi meie ühiskondlike organisatsioonide peamiseks ülesandeks ja seepärast ei tohiks esineda nähtusi, kus iga organisatsioon veab oma liini — nagu luik, haug ja vähk koorimat Krõlovi valmis.

Üliõp. L. KULBAS

ÜTÜ konverentsilt

Hiljuti tegi meie ÜTÜ organisatsioon kokkuvõtteid aruandlusvalimiskonverentsil oma aastast tööst.

ÜTÜ nõukogu esimees sm. Terno, valgustanud Leningradi kõrgemate õppeasutustega tutvumisel saadud kogemusi, tõi esile rea saavutusi ÜTÜ semises töös. Ringide liikmeskond on aruandaasta jooksul tunduvalt suurenenud, ulatudes 610 inimeseni. Kaks enam-vähem õnnestunud konverentsi annavad tunnistust ringides tehtavast tööst. Peamise tähelepanu pühendas aga sm. Terno puuduste paljastamisele. Konverentsid valmistati ette kampania korras, kusjuures ringide töökoosolekutel ette kantud tööd arv oli õige väike. Liiga vähe tähelepanu oli pühendatud ühele meie tähtsamatest ülesannetest — tööstusleflusele ja tööstuspraktika ettevalmistamisele (vastutav sm. J. Kaal). Liiga passiivselt suhtusid oma ülesannetes juhendajad-õppejõud (näit. mäeasjandusringis sm. Aarman, anorgaanilise keemia ringis sm. B. Torpan). Samuti märkis sm. Terno nõukogu senise töö suuremate puudustena nõrka kontrolli otsuste täitmise kohta ja vähest kriitika rakendamist, mille tulemuseks oli mõnede nõukogu liikmete, nagu V. Mikkali (K.62) ja L. Šepeljova (K.63) nõrk töö.

Järgnevates elavates sõnavõtudes kritiseerisid teaduskondlike nõukogude esimehed sm-d U. Siitan, H. Rang ja K. Malm teravalt nõukogu senist tööd ja and-

sid rea näpunäiteid nooremate kursuste üliõpilaste kaasatõmbamiseks teaduslike ringide töösse. ÜTÜ nõukogu teaduslik juhendaja dots. H. Riikojas rääkis sidemetehandamisest õppejõududega ja nende vastutuse tõstmisest. Vastuvõetud otsuses fikseeriti teed mainitud puuduste kõrvaldamiseks.

Üldkoosolek valis uue nõukogu, mille esimeheks valiti sm. O. Terno (ME-63), aseesimeheks H. Sillamaa (ME-84), liikmed E. Jakobson (MM-21), J. Kaal (MML-81), A. Siim (O-61), J. Vihtre (O-41), A. Päilist (ME-103), L. Asikova (K-43), A. Dobroševski (ME-43).

A. Dobroševski (ME-43)

„Politehnika“ kriitika jälgedes

ASUME ASJA JUURDE

Teatame, et 16. veebr. oli ÜTÜ nõukogu arutusel „Politehnika“ ilmunud kriitika ÜTÜ temaatika vähesee kohta õppetöoga ja nõrga seflustöö juhtimise kohta koolides.

Esimese küsimuse arutuskäigus märgiti, et kriitika oli üldiselt õige, ilma konkreetsete näideteta. Nõukogu otsustas võtta nurimisele ringide temaatika seos õppetöoga ja see küsimus üles tõsta märtsis toimuvatel juhendajate nõupidamistel teaduskondades.

Šeflustöö kohta koolides võttis nõukogu vastu järgmise otsuse:

1. Koolide ringide tööd paremaks abistamiseks kinnitada kooskõlas ELKNÜ ja a/ü komiteedega igale seflustalusele ringile šeff. Šeffide kinnitamine viia lõpule hiljemalt 10. märtsiks.

2. Loengute korraldamisel ja ringide tööd juhendamisel luua tingimata kontakt koolide komsomoliorganisatsioonidega. ÜTÜ NÕUKOGU

MIS TEEB SM. KARTAVINA?

8. märtsi, rahvusvahelist nais-tepäeva tähistavad kogu maailma vabaudarmastavate rahvaste töötavad naised solidaarselt N. Liidu naistega.

Tallinna Politehnilise Instituudi naiskomisjoni esinaine, vene keele kateedri õpetaja sm. Agathe Kartavina aga nähtavasti pole selle, naiste nii tähtsa päeva tähistamisele TPI-s mõelnudki.

Sm. Kartavinal oleks ülim aeg end ühiskonna huvides liikuma panna, kuna senini on naiskomisjoni tegutsenud vägagi tagasihoidlikult. Kui mitte arvestada sm. F. Veidenbaumi individuaalset osavõttu mõningaist üritustest, siis võib ütelda, et komisjon ei ole üldse tegutsenud.

Naiskomisjoni pikaajaline tegevusetus näitab, et sm. A. Kartavinal puudub Nõukogude õpetajõule omane loov algatus- ja organiseerimisvõime. Ei ole korraldatud ka uut aruandlusvalimiskoosolekut, et võiks tekkida oma ülesannete kõrgusel seisev uus naiskomisjon, kes tegutsesks plaanipäraselt ja ei unustaks meie ees seisvate suurte ülesannete täitmist.

TPI-s töötab 29 naisõppejõudu. Enamus nendest olevald n. n. „surnud hingedena“. Aeg oleks „hingede äratamiseks“, nende suunamiseks oma teadvuse kasvatamisele ja poliitilise silmaringi laiendamisele.

Parteiorganisatsioonil tuleb siin otsustavalt muuta oma loid suhtumine küsimusse selleks, et ka TPI-s rakenduks tööle kõrgemale õppeasutusel kohane naiskomisjon.

A. ZAGRIVINA

KÜSIMUS ÜHE ÕPPERÜHMA KOMMUNISTLIKELE NOORTELE

2. märtsil üliõpilasrühm, mille vanemaks on sm. Migdal, peaaegu täies koosseisus jäi tulemata kujutava geometria praktikumile ja marksismi-leninismi seminarile. 1. märtsil eesti keele õppijad samas rühmas ei ilmunud loengule. Kuidas on võimalikud niisugused häbiväärsed nähtused? Seltsimehed kommunistlikud noored selles rühmas, — vastake sellele küsimusele!

Ehkki küsimus on otsejoones suunatud rühma kommunistlikele noortele, on loomulik, et niisuguse väärnähte kohta peavad huvi tundma ka teised meie ühiskondlikud organisatsioonid, — eesotsas TPI parteiorganisatsiooniga.

SPORT

TPI TALISPARTAKIAADILT

Möödunud nädalal toimusid Kadrioru staadionil võistlused kiirusjutumises, millega ühtlasi algas ka TPI II talisparkiaad.

Kuna võistlustingimused polnud sula tõttu kuigi head, siis jäid ka tagajärjed keskpäraseks.

Naisvõistlejaist harilikel uskuldel tuli 500 m distantil esikohale E. Laskina ajaga 80,0 ja 1000 m distantil L. Remmik.

Kiuruiskudel võitis esikohad 500, 1000 ja 1500 m distantil I. Männik (ehitust.) aegadega vastavalt 66,1 2.34,2 ja 4.03,0.

Harilikel uskuldel meestele võitis 400 m esikoha K. Guljanitski (ehitust.) ajaga 67,8, ja

1500 m tuli võitjaks tublilt sõn nud H. Heinsoo (ehitust.) ajaga 3.50,0.

Kiuruiskudel meeste klass võitis kõik distantid T. Pää (ehitust.) 500, 1000, 1500 ja 30 m vastavalt aegadega 59,8, 2,08 3.20,0 ja 7.16,8.

Individuaalselt tulid üldvõitjaks naisvõistlejaist L. Remmik ja I. Männik, meesvõistlejaist K. Guljanitski ja T. Pää.

Kuigi võistluste korraldus eeladus ja need õnnestusid hästi, saa jätta märkimata, et mitmed võistlusteks registreerunud üliõpilased jäid põhjuseilt staadiumata. Üliõp. E. PALL

TPI kõige kiiremad uisutajad: paremal Tõnu Padil. (E-23), vasakul Inna Männik (E-23)

MEIE SUUSATAJAD ENSV SUURVÕISTLUSTEL

Veebruari algpäevil toimus Võru-Kubijal Eesti NSV Ametiühingute IV talisparkiaad suusatamises, millest võitis osa ka TPI koondvõistkond, saavutades üldjärjestuses USK ja Tallinna „Kalevi“ järel 3. koha. Selles saavutuses olivad peamist tähtsust meie mäesõitjate tagajärjed. Nii saavutas E. Mitt esikoha mäehüpetes ja teise koha meeste slalomis, A. Tae teised kohad noormeeste mäehüpetes ja slalomis, H. Pärtelpoeg teise koha naiste slalomis. Naiste 3x5 teatesõidus saavutas meie naiskond koosseisus Pärtelpoeg, Pärt, Viiksaar II koha.

Järgnenud Eesti NSV esivõistlustel tabas aga meie meeskonda täielik fiasko. Ainukeste auhinnaaluste kohtadena saavutati 2. ja 3. koht naiste kiirslaskumises H. Pärtelpoja ja H. Pärdi poolt ja E. Mitt'i III koht

mäehüpetes. Muus olime viimasead. Esimeseks suureks veaks kujunes ühte treeninglaagri puudumine võistkonnale. Korraldati küll suusa laager Aegviidus, kuid see kujunes rohkem puhkelaagriks kõrgeõuest lastele, korvpalluritele ja purjetajatele, kuna meie koondvõistkond trenis laialipalsatult üle kogu Eesti, H. Võrus, kes Otepääl, Tallinnas ja Aegviidus.

Teiseks leidus terve TPI peavõistlustel ainult 5 (!) naist. Seetõttu sai TPI kõigil naistel aladel terve rida miinuspunkte.

Kolmandaks puudus meie võistkonnas nii esinajad kui ka treener. Meie esinajad sm. Karro oli seotud kohtunikuülesannetega. Läbi ajad ainult oma tarkusega, pidime üle oma kibedaid pettumusi. L. PARVE (E-63)

Kuidas konspekteerida V. I. Lenini raamatut „Materialism ja empiriokrititsism“

Van. õp. M. Turovski

V. I. Lenini geniaalne raamat „Materialism ja empiriokrititsism“ osutus bolševike partei teoreetiliseks ettevalmistuseks. Temas on dialektilise materialismi positsioonidelt antud üldistus kogu sellest olulisest ja tähtsast, mida andis loodusteadus ajajärgul pärast Engelse surma. Oma raamatust V. I. Lenin õpetab, kui võrd tihedalt on seotud filosoofia ja poliitika, bolševike partei teooria ja praktiline tegevus, — ta õpetab mõistma filosoofia parteilisust.

V. I. Lenini silmapaistva teose tundmaõppimine pole kerge, vaid nõuab suurt ja pingelist tööd. Aga nõukogude noored ei tohi unustada, et selle raamatu abil kasvavad üles terved põlvned leninlikku kaardiväge, — terved bolševike sugupõlvned. Järelikult on selle raamatu tundmaõppimine mitte ainult võimalik, vaid see on ka igale noorele auasjaks.

Raamatu tundmaõppimisele asumisel tuleb ennekõike endale selgitada need eesmärgid ja ülesanded, mida püstitas endale V. I. Lenin raamatu loomisel. Selleks tuleb saada ettekujutus ajaloolisest olukorrast raamatu ilmumisel, — tuleb läbi lugeda ja konspekteerida „ÜK(b)P“ ajaloo lühikursuse“ IV peatükki 1. osa ja eessõna Lenini raamatu

esimesele trükile. Nõnda mõistetakse raamatut tähtsust bolševike partei võitluses tema surmavaenlaste — iga värvinguga revisjonistide vastu, ja seehulgas ka revisjonistide vastu filosoofia vallas.

Raamatut „Materialism ja empiriokrititsism“ on kasulik läbi lugeda kaks korda. Esimesel lugemisel tuleb tutvuda ja koduneda tema ülesehitusplaaniga, välja kirjutada arusaamatama terminid ja selgitada nende tähendus. Erilist tähelepanu tuleb esimesel lugemisel pöörata raamatu lõppjäreldusele, milles Lenin näitab, kuidas peab marksistlikult lähenema mahhismi hindamisele. Eriti tähtis on siin neljandamas punktis antud iseloomustus mahhistliku filosoofia parteilisusest, milline filosoofia osutub vaid idealismi, kodanliku maailmavaate reaktiooniliseks eriliigiks.

Asudes raamatut õppima, tuleb juba esimesest algusest luua üksikasjalik konspekt, oma sõnade ja töötades läbi ja märkides üles kogu sisu. Tsitaatidena peab välja kirjutama ainult tähtsamad leninlikud formuleeringud.

Raamatu esimehe osa kannab nimetust: „Sissejuhatusese asemel. Kuidas mõned „marksistid“ lük-

kasid ümber materialismi 1908. aastal ja mõned idealistid 1910. aastal“. Töötamisel sellele osale kalal on tarvilik saavutada täielik selgus küsimuse enda püstitamise kohta V. I. Lenini poolt: mahhistid püüavad näidata, et nende filosoofia on „ületanud“ niihästi materialismi kui ka idealismi „ühikülgsuse“ ja osutub „uueks“ filosoofiaks, „uue loodusteaduse“ filosoofiaks. V. I. Lenin näitab selles osas ära otseesuguluse mahhismi vahel ühelt poolt ja vana iganenud Berkeley ja Fichte subjektiivismi vahel teiselt poolt. See on sugulus mitte ainult ideedes, vaid ka poliitilistes järeldustes. Olles selle ümberlõkkamatult tõestanud, V. I. Lenin ühtlasi paljastab ka mahhismi pretensioonide absurduse asuda „kõrgemale“ materialismist ja idealismist ning samuti ka selliste pretensioonide reaktioonilisuse.

Et sellele põhieele omandada selgemini, selleks tuleb pöörata tähelepanu sellele analüüsile, mille Lenin andis Engelse põhilausele filosoofias kõigest k a h e leeri — idealistide ja materialistide — olemasolu kohta (V. I. Lenin „Materialism ja empiriokrititsism“, Tallinn, 1946, lk. 22).

Raamatu vaadeldavas osas on antud ammendav seletus subjektiivse idealismi sisule ja tema ideelispoliitilisele reaktioonilisele positsioonile. Seepärast on selle osa omandamine väga tähtis, kuna nõnda välditakse raskusi subjektiivse idealismi ja agnostitsis-

mi mõistmises raamatu põhipeatükkides.

V. I. Lenini raamatu esimesed kolm peatükki on pühendatud empiriokrititsismi tunnetusteooria subjektiivselt-idealistliku olemuse paljastamisele ja dialektilise materialismi tunnetusteooria hilgavale kaitsmisele ning arendamisele.

Oma raamatu esimeses peatükis selgitab V. I. Lenin sügavasti selle põhimõttelise vahe, mis lahutab dialektilis-materialistlikku, tänapäeva loodusteaduse järeldustele rajatud vaadet inimtunnetuse olemusele nendest ebateaduslikest ja papmeelsusele (fideismile) viivatest oletustest, mida tegid selles küsimuses empiriokrititid (mahhistid). Viimased arendavad subjektiivselt-idealistlikku „teooriat“ sellest, et „asjad või kehad on aistingute kompleksid“ (lk. 30). Lenin näitab, et „E. Machi õpetus asjadest kui aistingute kompleksidest on subjektiivne idealism, on baaklianismi lihtne mäletamine“ (lk. 31).

Materialistlik seisukoht selles küsimuses võib olla ainult üks: aisting on objektiivne reaalsuse koopia (järgend, peegeldus), inimse seose vorm välismaailmaga. Sellega ühenduses tuleb pöörata tähelepanu V. I. Lenini poolt idealistliku filosoofia sofismi paljastamisele leheküljel 40.

Eriti tähtis on selles peatükis V. I. Lenini poolt aistingule antud dialektilis-materialistlik definitsioon: „aistimisprotsessis välisliitrituse energia muutumine teadvuse faktiks“ (lk. 40).

Olles kindlasti mõistnud leninliku õpetuse sisu aistingu kohta tuleb lõpuks pöörata tähelepanu sellele, et ka närvisüsteemi erinast võib vaadelda vaid aparaadina, mis teenindab ainetevahetuse organismi ja välismaailma vahel (lk. 33—34).

Selle sirgjoonelise ja range teadusliku tunnetusteooria valguses ilmnevad mahhistlikud „teooriad“ vaid niisugustena, nagu nad on tõepoolest, s. o. haledad idealistliku lobana.

Lenini raamatu teine peatükki põhiliselt analüüsib küsimust sellest, kuidas suhtuvad meie teadmised tõelise materiaalse maailma (küsimused nn. „asja iseeneses“, objektiivsusest, absoluutest ja relatiivsetest tõesest) lõpuks, tähtsaim küsimus teoreetiumi dialektilis-materialistlikust mõistmisest).

Idealistid ja agnostikud kinnitavad, et materiaalse objektid tõelise olemuse tunnetamine on põhimõtteliselt võimata ja meie võime tunnetada vaid omi aistinguid. V. I. Lenin paljastab nende oletuste idealistliku metafüüsilise iseloomu, millise olid „hiritamiseks“ tänapäev loodusteaduse üle“.

Selle idealistliku loba otsustavast kõrvaleheitmisest järeldub ka marksistlik-leninliku tunnetusteooria põhiteeside õigsus me teadmiste ja tõelise vahe liste suhte küsimuses. Leheküljel 91 V. I. Lenin formuleerib dialektilise materialismi kolmeskeset teesi selles küsimuses.

(Järgneb)